АВГУСТ
3
1940 во
№ 104 (1248)
ДОНЫС 10 ур.

СТАВ СТРАНАЯССА ПРОЛЕТАРИЙЯС, ӦТУВТЧӦЙ!

КОМИ КОМСОМОЛЕЦ

ГАЗЕТ ЛЭДЗӦНЫ
ВЛКСМ
КОМИ ОБКОМ
ДА СЫКТЫВКАРСА
ГОРКОМ

СССР-са первой созыва Верховнӧй Сӧветлӧн VII Сессия

СӦВЕТСКӦЙ СОЮЗЛӦН ВНЕШНЕЙ ПОЛИТИКА

СССР-са Верховнӧй Сӧветлӧн 1940 во август 1 лунся заседание вылын СССР-са Народнӧй Комиссаръяс Сӧветса Председатель да Иностраннӧй Делӧяс кузя Народнӧй Комиссар В. М. МОЛОТОВ ёртлӧн доклад

Депутат ёртъяс!

Верховнӧй Сӧветлӧн квайтӧд Сессия бӧрын кольӧм нёль тӧлысь чӧжӧн Европаын лоисны ыджыд важностя событиеяс. Германияла дорсянь первой Норвегияын да Данияын, а сэсся Бельгияын да Голландияын, да, медбӧрын, Франция территория вылын паськалысь военнӧй действиеяс результатын Европаын война получитіс ыджыд размах. Июнь 10 лунӧ Германия дінӧ ӧтласис Италия, коді объявитіс война Англиялы да Франциялы. Татшӧм ногӧн, нёльӧд крупнейшӧй европейскӧй держава пырис войнаӧ.

Тавося тулыссянь война заводитіс паськавны гырысь темпъясӧн. Сійӧ событиеяс вылын сувтлытӧг, кодъяс вӧліны Норвегияын, Данияын, Бельгияын да Голландияын, колӧ торйӧн пасйыны Франциялӧн регыдъя поражение да капитуляция факт. Кутшӧмкӧ тӧлысьӧн - тӧлысьджынйӧн германскӧй армия не сӧмын жугӧдіс Франциялысь сопротивление, но и заставитіс сійӧс кырымавны перемирие условиеяс, кодъяс серти Франция территориялӧн ыджыд юкӧн, Парижкӧд тшӧтш, продолжайтӧ кольны территорияӧн, кодӧс оккупируйтӧма германскӧй войскаӧн. Но век жӧ перемирие получитӧмӧн, Франция оз имеит нӧшта мир. Мир условиеяс йылысь вообще нинӧм нӧшта абу тӧдса. Кык союзникысь, кодъяс сулалӧны Германиялы да Италиялы паныд, коли сӧмын Англия, коді решитіс водзӧ нуӧдны война, США отсӧг вылӧ мыджсьӧмӧн.

Тані абу коланлун сувтлыны Франция поражениелӧн став помкаяс вылӧ, коді эрдӧдіс войнаын ассьыс исключительнӧй слабостьсӧ. Ясно, мый делӧыс тані не сӧмын омӧль военнӧй подготовкаын—кӧть тайӧ помкаыс лоис ставлы тӧдсаӧн. Тані не ичӧт роль ворсіс сідзжӧ сійӧ обстоятельство, мый французскӧй руководящӧй кругъяс—Германиялы не пример вылӧ—зэв легкомысленнӧя относится Европа делӧясын Сӧветскӧй Союзлӧн роль да удельнӧй вес йылысь вопрос дінӧ.

Бӧръя тӧлысьяссa событиеяс нагляднӧя петкӧдлісны мыйкӧ унджыкӧс. Найӧ петкӧдлісны, мый Франция са правящӧй кругъяс эз вӧвны йитчӧмаӧсь народкӧд да не сӧмын эз мыджсьыны сы вылӧ, но полісны асланыс народысь, коді имеитӧ заслуженнӧй слава свободолюбивӧй народлысь славнӧй революционнӧй традицияясӧн. Таын Франциялӧн эрд вылӧ петысь слабость серьёзнӧй помкаясысь ӧти.

Франция народъяс водзын ӧні сулалӧны сьӧкыд могъяс ранаяс бурдӧдӧм кузя, кодъясӧс вӧчӧма войнаӧн, а сэсся и возрождение могъяс, но кодӧс абу позяна пӧртны олӧмӧ важ методъясӧн.

Союзникъяслы паныд войнаын Германия шедӧдіс ыджыд успехъяс, но сійӧ эз на нӧшта шедӧд ассьыс основнӧй могсӧ—сылы колана условиеяс вылын война дугӧдӧм. Июль 19 лунӧ Германияса рейхсканцлер выльысь шыӧдчис Англия дінӧ чукӧстчӧмӧн договоритчыны мир йылысь, но английскӧй правительство, кыдзи тӧдса отвергнитіс тайӧ предложениесӧ. Английскӧй правительство истолкуйтіс тайӧ предложениесӧ кыдзи Англиялысь капитуляция требуйтӧм, да ответитіс заявлениеӧн, мый война сійӧ кутас нуӧдны победаӧдз. Сійӧ муніс весиг аслас тӧрытъя союзницакӧд—Франциякӧд дипломатическӧй отношениеяс орӧдӧм вылӧ. Тайӧ лоӧ, мый Англияса правительство оз кӧсйы поступитчыны аслас колонияясӧн, кодъяс эмӧсь муніарлӧн став юкӧнъясын, да заявляйтӧ дасьлун йылысь и водзӧ нуӧдны война мировӧй господство вӧсна, сы вылӧ видзӧдтӧг, мый Франция поражение бӧрын да Италияӧн Германияла дорын войнаӧ пырӧм бӧрын, Англиялы тайӧ тышыс лоис тӧдчымӧн сьӧкыдджыкӧн.

Матысмӧ пом европейскӧй войналӧн первой волы. Но тайӧ войналӧн помыс оз на тыдав. Ёнджыка вероятнӧйӧн колӧ лыддьыны, мый ӧнія кадӧ ми сулалам ӧтар боксянь Германия да Италия да мӧдар боксянь Англия костын, кодлы отсалӧны Америкаса Соединеннӧй Штатъяс, война ёнман выль этап водзвылын.

Став индӧм событиеяс эз вежны Сӧветскӧй Союзлысь внешней политикасӧ. Мир да нейтралитет политикалы верннӧй Сӧветскӧй Союз оз участвуйт войнаын. Германиякӧд миян отношениеяс, кодын поворот лоис пӧшти во сайын, продолжайтӧны тырвыйӧ сохраняйтчыны, кыдзи сійӧс обусловитӧма советско-германскӧй соглашениеӧн. Тайӧ соглашениеыс, кодӧ стрӧга придерживайтчӧ миян правительство, бырӧдіс советско-германскӧй отношениеясын трениеяс лоны вермӧм миян западнӧй границаяс пӧлӧн сӧветскӧй мероприятиеяс нуӧдігӧн да, такӧд тшӧтш, обеспечитіс Германиялы спокойнӧй уверенность Асыввылын. Европаын событиеяслӧн муномӧн не сӧмын эз слабмӧд вынсӧ ненападение йылысь советско-германскӧй соглашениелысь, но, мӧдарӧ, тӧдчӧдіс сійӧ существуйтӧмлысь да водзӧ развивайтчӧмлысь важностьсӧ. Бӧръя кадӧ иностраннӧй, да, торйӧн, английскӧй да англофильствующӧй прессаын не этшаысь спекулируйтісны Сӧветскӧй Союз да Германия костын лоны вермысь разногласиеяс вылын, Германиялӧн могущество ёнман перспективаӧн миянӧс повзьӧдны зільӧмӧн. Кыдзи миянла дорсянь, сідзи и германскӧйла дорсянь, тайӧ зільӧмъясыс не ӧтчыд разоблачайтсьылісны да шыблавсьылісны кыдзи негоднӧйяс. Ми вермам сӧмын подтвердитны, мый миян мнение серти, артмӧм добрососедскӧй да дружественнӧй советско германскӧй отношениеяс подулын куйлӧны не конъюктурнӧй характера случайнӧй соображениеяс, а кореннӧй государственнӧй интересъяс кыдзи СССР-лӧн, сідзи и Германиялӧн.

Колӧ сідзжӧ пасйыны, мый Италиякӧд миян отношениеяс бурмисны бӧръя кадӧ. Италиякӧд мнениеясӧн вежласьӧм петкӧдліс, мый внешней политика юкӧнын миян странаяслӧн эм тырвыйӧ позянлун обеспечитны взаимнӧй понимание. Тырвыйӧ подулалӧма сідзжӧ торговӧй отношениеяс ёнмӧдӧм вылӧ расчет.

Сёрнитны кӧ советско-английскӧй отношениеясыс йылысь, то наын нинӧм эз ло бӧръя кадӧ кутшӧмкӧ существеннӧй вежсьӧмъяс. Колӧ признайтны, мый СССР-лы паныд Англиялӧн став сійӧ враждебнӧй актъяс бӧрын, кодъяс йылысь ковмыліс сёрнитны нин не ӧтчыд Верховнӧй Сӧвет вылын, сьӧкыд вӧлі вичысьны советско-английскӧй отношениеяслысь бура развивайтчӧм, кӧть г. Криппсӧс СССР-ын посолӧн назначитӧм, вермас лоны, отражайтӧ Англиялысь кӧсйӧм бурмӧдны Сӧветскӧй Союзкӧд отношениеяс.

Ӧні разрешитӧй вуджны миян внешней политикалӧн сійӧ вопросъяс вылӧ, кодъясӧс успешнӧя разрешитӧм бӧръя кадӧ тӧдчымӧн паськӧдіс миянлысь территория да содтіс Сӧветскӧй Союзлысь вынъяс. (**Бурнӧй аплодисментъяс**).

Тані абу коланлун подробнӧя сувтлыны сы вылын, кыдзи лоис Сӧветскӧй Союз дінӧ Бессарабия да Войвыв Буковина ӧтлаӧдӧм. Соответствующӧй документъяс вӧлі ставнас публикуйтӧма июнь 28 лунӧ. Представлениеын, кодӧс меӧн вӧлі вӧчӧма Москваын румынскӧй посланник г. Давидескулы, предлагайт сис:

1. Бӧр сетны Бессарабия Сӧветскӧй Союзлы.

2. Передайтны Сӧветскӧй Союзлы Буковиналысь войвыв юкӧн.

Кыдзи тӧдса, Румынияса правительство примитіс миянлысь предложение, да, Сӧветскӧй Союз да Румыния костын 22 во вылӧ нюжалысь конфликт вӧлі разрешитӧма мирнӧя. (**Аплодисментъяс**). Бессарабия да Войвыв Буковина территория вылын олысьяс, медсясӧ украинецъяс да молдавана, получитісны позянлун пырны сӧветскӧй народъяслӧн дружнӧй семьяӧ да овмӧдчыны выль олӧмӧн, народ олӧмӧн, кодӧс мездӧма румынскӧй бояра—помещикъяс да капиталистъяс власть улысь. (**Дыр нюжалысь аплодисментъяс**). Ми тӧдам ӧні, кутшӧм великӧй радлунӧн Бессарабияса да Войвыв Буковинаса население сувтіс сӧветскӧй граждана радъясӧ.

Татшӧм ногӧн, Сӧветскӧй Союзлӧн территория содіс Бессарабия ӧтлаалӧмӧн 44,5 сюрс квадратнӧй километр площадьӧн 3 миллион 200 сюрс морт населениеӧн, да Войвыв Буковина ӧтлаалӧмӧн, 6 сюрс квадратнӧй километр площадьӧн, 500 сюрсысь унджык морт населениеӧн.

Сӧветскӧй Союзса границаяс вешйисны, такӧд йитӧдын, рытыввылӧ да воисны Дунай юӧдз, коді Волга бӧрын являйтчӧ Европаын медся мощнӧй юӧн да уна европейскӧй странаяслы товарообмен вылӧ важнейшӧй туйясысь ӧтиӧн.

Ті тӧданныд, ёртъяс, мый став сӧветскӧй народ ыджыд радлунӧн да удовлетворениеӧн встретитіс Бессарабия йылысь дырвиччысян вопрос успешнӧя разрешитӧм. Мӧдар боксянь, Румыниякӧд миян отношениеяс ӧні должнӧсь пырны тырвыйӧ нормальнӧй руслоӧ.

Вуджа Литвакӧд, Латвиякӧд да Эстониякӧд миян отношениеяс йылысь вопросӧ.

Прибалтийскӧй странаяскӧд Сӧветскӧй Союзлӧн взаимоотношениеяс йылысь вопрос бӧръя кадӧ сувтіс выльногӧн, сы вӧсна мый Литвакӧд, Латвиякӧд да Эстониякӧд взаимопомощь йылысь заключитӧм пактъяс эз сетны колана результатъяс. Тайӧ пактъяссӧ заключитӧмыс эз вайӧд, кыдзи сійӧс колӧ вӧлі виччысьны, Литвалӧн, Латвиялӧн да Эсто-

(Водзӧ видзӧд 2-ӧд листб.).

В. М. Молотов ёрт докладлöн продолжение

ниялöн Сöветскöй Союзкöд матысмöмö, сы вöсна, мый талы паныд мунісны тайö странаяслöн правящöй буржуазнöй группаяс. Тайö правящöй группаяс-ыс не сöмын эз мунны Сöветскöй Союзкöд матыстчан туй кузя, кодöс кыдз быттьö позьö вöлі виччысьны взаимопомощь йылысь пактъяс заключитöм бöрын, но мунісны Сöветскöй Союз дінö враждебнöй действиеяс ёнмöдан туй кузя, кодъяс-öс нуöдісны найö гусьöн и СССР мыш сайын. Та вылö вöлі используйтöма сідз шусяна Балтийскöй Антанта, кöні водзджыксö Сöветскöй Союзлы паныд веськöдöм военнöй союзöн вöлі йитчömаöсь сöмын Латвия да Эстония, но коді кольöм во помсянь пöрис Латвия да Эстония кындзи и сідз жö Литваöс включайтысь военнöй союзö.

Татысь петö, мый Литваса, Латвияса да Эстонияса правящöй буржуазнöй группаяс лоисны неспособнöйясöн честнöя нуöдны олöмö взаимопомощь кузя Сöветскöй Союзкöд заключитöм пактъяс, мый найö, мöдарö, нöшта ёнмöдісны Сöветскöй Союзлы враждебнöй деятельность. Фактъяслöн лыд, кодъяс висьталöны сы йылысь, мый тайö странаясса правительствояс грубöя нарушайтöны СССР-кöд взаимопомощь йылысь заключитöм пактъяс, пыр содіс. Водзö терпитны татшöм положениесö, торйöн öнія международнöй обстановка условиеясын, некутшöм ногöн оз вöлі позь. Со мыйла последуйтісны Сöветскöй правительствоöн тіянлы тöдса требованиеяс Литваса, Латвияса да Эстонияса правительствояслысь состав вежöм йылысь да тайö государствояс территория вылö Краснöй Армиялысь содтöд частьяс пыртöм йылысь.

Миян правительство тайö воськовъяслöн результатъясыс тіянлы тöдсаöсь.

Эстонияын, Латвияын да Литваын Сöветскöй правительстволы дружественнöй правительствояслöн важнейшöй мераöн вöліны парламентъясö свободнöй бöрйысьöмъяс нуöдöм. Июль тöлысьын вöлі нуöдöма демократическöй бöрйысьöмъяс Литовскöй сеймö, Латвийскöй сеймö да Эстонияса Государственнöй думаö. Бöрйысьöмъяс петкöдлісны, мый Литваса, Латвияса да Эстонияса правящöй буржуазнöй кликаяс эз отражайтны асланыс народъяслысь воля, мый найö вöліны сöмын эксплоататоръяс узкöй группалöн представительясöн. Всеобщöй, прямöй да ровнöй гöлöсуйтöм подув вылын гöлöсъяс гусьöн сеталöмöн бöрйöм Литовскöй да Латвийскöй сеймъяс, Эстонскöй Государственнöй дума выскажитісны нин ассьыныс единодушнöй мнение коренной государственнöй вопросъяс кузя. Ми удовлетвориениеöн вермам констатируйтны, мый Эстонияса, Латвияса да Литваса народъяс дружнöя голöсуйтісны асланыс представительяс вöсна, кодъяс единодушнöя выскажитчисны сöветскöй строй пыртöм вöсна да Литваöн, Латвияöн да Эстонияöн Сöветскöй Социалистическöй Республикаяслöн Союз составö пырöм вöсна. (**Бурнöй аплодисментъяс**).

Татшöм ногöн, Литва, Латвия, Эстония да Сöветскöй Союз костын взаимоотношениеяс долженöсь сувтны выль подув вылö.

Верховнöй Сöвет кутас видлавны Литваöн, Латвияöн, да Эстонияöн кыдзи союзнöй сöветскöй социалистическöй республикаясöн Сöветскöй Союзö пырöм йылысь вопрос. Абу некутшöм сомнение сыын, мый тайö республикаяслöн Сöветскöй Союзö пырöм обеспечитас налы хозяйственнöя öдйö кыптöм да национальнöй культураяслысь всестороннея дзоридзалöм, мый Сöветскöй Союзö пырöмöн налысь вынъяссö лоö унапöв содтöма, налöн безопасность лоö ёнмöдöма да такöд тшöтш, нöшта ёнджыка содас великöй Сöветскöй Союзлöн вынйöр. (**Бурнöй, дыр лöнявтöм аплодисментъяс**).

Прибалтийскöй странаяслöн СССР-ö пырöм означайтö, мый Сöветскöй Союз содö Литвалöн 2.880 сюрс население вылö, Латвиялöн 1.950 сюрс население вылö да Эстониялöн 1.120 сюрс население вылö.

Татшöм ногöн, Бессарабияса да Войвыв Буковинаса населениекöд öтлаын, Сöветскöй Союзлöн население содас, примернö, 10 миллион морт вылö. (**Аплодисментъяс**). Та дінö кö содтыны Западнöй Украиналысь да Западнöй Белоруссиялысь 13 миллион сайö население, то артмö, мый Сöветскöй Союзын бöръя во чöжöн население содіс 23 миллионысь унджык вылö. (**Аплодисментъяс**).

Колö пасйыны, мый тайö населениелöн 19/20 юкöныс войдöр пырліс СССР составö, но вöлі вынöн торйöдöма СССР дінысь сылöн военнöй слабость кадö рытыввыв империалистической державаясöн. Öні тайö населениесö öтувтöма Сöветскöй Союзкöд.

Кыдзи петкöдлö населениеöс лыддьöм Сöветскöй Социалистическöй Республикаяслöн Союз вермас öні сёрнитны вынйöра гöлöсöн 193 миллион население нимсянь, СССР-са населениелысь 1939 да 1940 воясся прирост лыддьытöг. (**Дыр нюжалысь аплодисментъяс**).

Миян страналы первостепеннöй тöдчанлун имеитö сійö факт, мый Сöветскöй Союзлысь границаяс öнісянь лоö вештöма Балтийскöй море побережье вылö. Такöд тшöтш, миян страналöн лоöны Балтийскöй мореын аслас кынмывлытöм портъяс, кодъясын миян сэтшöм ыджыд нужда.

Сöветскöй Союз внешней политикалöн успехъясыс нöшта нин тöдчанаöсь, мый ставсö тайöс ми шедöдім мирнöя, мый вопросъяс мирнöя разрешитöм кыдзи Прибалтийскöй странаясын, сідзи и Бессарабияын муніс тайö странаясса паськыд народнöй массаяслöн активнöй участие да поддержка дырйи. (**Аплодисментъяс**).

Колö, такöд тшöтш, шуны, мый Сöветскöй Союзса правительство вылö пуктыссьö ыджыд кывкутöм выль сöветскöй республикаясын политическöй да экономическöй устройство делöын практическöй мераяс правильнöя да организованнöя нуöдöмысь.

Верховнöй Сöветлöн кольöм Сессия вылын меным лоис докладывайтны Финляндияköд мирнöй договор йылысь. Коли нёль тöлысьысь унджык тайö договорсö заключитöм бöрын, коді пöртсьö олöмö вобщем удовлетворительнöя. Тайö кад чöжöн заключитöма нин Финляндияköд и торговöй договор. Сэк жö ми лыддям, мый миян странаяс костын хозяйственнöй отношениеяс вермасны имеитны развитиелысь благоприятнöй перспективаяс. Финляндскöй правительство сідзжö примитіс миянлысь предложение Аландскöй діяс демилитаризуйтöм йылысь да тайö діяс вылын сöветскöй консульство учредитöм йылысь. Сёрнитны кö советско-финляндскöй отношениеяс кыкнан странаыслы бур направлениеын водзö развивайтчöм йылысь, то тайö, медсясö, зависитö Финляндиясянь ассяньыс. Гöгöрвоана, мый финляндскöй правящöй кругъясын öткымын элементъяс кö оз дугöдны ассьыныс репрессивнöй действиеяс Финляндияса общественнöй слойяслы паныд, кодъяс зільöны ёнмöдны СССР-кöд добрососедскöй отношениеяс, то СССР да Финляндия костын отношениеяс вермасны терпитны ущерб. (**Серам. Аплодисментъяс**).

Миян отношениеяс скандинавскöй странаяскöд—Норвегияköд да Швецияköд—оз вермыны не лоны сэні артмöм обстановкаысь зависимостьын. Норвегия отношениеын, сылöн особöй положение вöсна, öні оз на позь шуны мыйкö определеннöйöс. Швеция отношениеын колö признайтны торйöн актуальнöйöн сійö, мый миян кыкнан страна заинтересованöсь торгово-хозяйственнöй отношениеяс тöдчымöн развивайтömын. Швецияköд öні нуöдчысь хозяйственнöй сёрнитчömъяс долженöсь, надейтча, вайöдны соглашениеö, коді имеитö неичöт выгодаяс кыкнан сторонаыслы.

Сёрнитны кö балканскöй странаяс йылысь, то колö, медводз, пасйыны Югославияköд дипломатическöй отношениеяс установитан факт. Позьö кö шуны, мый не миян мыж вöсна öнöдз эз вöвны дипломатическöй отношениеяс Сöветскöй Союз да Югославия костын, то тайö отношениеяссö установитömыс öні лои Югославияса правительство предложение серти, кодöс вöлі окота пырысь примитöма Сöветскöй Союзöн. Позьö надейтчыны, мый вочасöн кутасны развивайтчыны и миян экономическöй отношениеяс Югославияköд.

Миянлысь отношениеяс Болгарияköд позьö лыддьыны нормальнöйöн. Позьö содтыны, мый Сöветскöй Союз да Болгария костын абу сэтшöм противоречиеяс, кодъяс мешайтісны эськö отношениеяс водзö бурмöдömлы.

Турцияköд миян отношениеясын эз лоны кутшöм либö существеннöй вежьömъяс. Колö сöмын шуны, мый германскöй „Белöй книгаын“ неважöн йöзöдöм документъяс шыбытісны неприятнöй свет Турцияын деятельностьлöн öткымын сторонаяс вылö. Турцияын французскöй посол Массильилöн та бöрын лоöм разъяснениеяс эз вермыны ниноöм вежны тайö документъяслöн характерын. Такöд йитöдын ме должен шуны, мый нöшта апрель тöлысь заводитчигöн на Сöветскöй правительство заявитіс Турциялы татшöм факт лэдзны позьтöм йылысь. Делöыс вöлі сыын, мый апрель заводитчигöн Турция территория вывсянь воліс кутшöм кö иностраннöй самолёт миян Батуми кар районö, кöні уна нефтеперегоннöй заводъяс. Турецкöй сторона первойсö зільліс петкöдлыны делöсö сідз, мый Турция территория вывсянь вообще некутшöм самолёт эз лэбзьывлы, сэсся вежжö кöсйысис водзö примитны мераяс татшöм сяма лэбзьöмъяслы паныд. (**Залын оживление, серам**). Германияын публикуйтöм документъяс бöрын тыдалö, кутшöм самолёт тайö вöлі. Татысь петö, мый Турецкöй правительстволы миянлысь представление вöлі збыльысь тырыйö подулалöма.

Сёрнитны кö Иран йылысь, то некутшöм выль важнöй моментъяс оз позь пасйыны. Но и Иран йылысь казтылігöн оз позь мунны öти лэдзны позьтöм факт бокті. Март тöлысь помын Баку районын, сідзжö кыдзи не уна сёрöнджык Батуми районын, петкöдчисны кык иностраннöй самолёт, кодъяс лэбзисны Ирансянь. Иранскöй правительство аддзис коланаöн отрицайтны тайö фактсö. Но и тайö случайын германскöй „Белöй книгалöн“ документъяс тырмымöн разъясняйтöны делöсö.

Колö пасйыны, мый татшöм разведывательнöй иностраннöй самолётъяс ыстöм повторитömыд ниноöмö мöдö, соседъяскöд миянлысь отношениеяс осложнитömö кындзи, вайöдны эськö эз вермы. Индöм самолётъяслысь Бакуö да Батумиö кортöм визитъяссö жö ми гöгöрвоим сійö смыслын, мый водзö колö ёнмöдны бдительность и тайö лунвывса сöветскöй границаяс вылын. (**Аплодисментъяс**).

Япония йылысь позьö шуны, мый бöръя кадö миян отношениеяс заводитісны неуна нормализируйтчыны. Сідз, июнь 9 лунö вöлі шедöдöма соглашение Халхин-Гол ю вылын кольöм вося конфликт районын границаяс стöчмöдöм йылысь.

Тайö фактыс имеитö сымын ыджыдджык тöдчанлун, мый тайö вопроссö решитömын имеитчылысь кузь кадся задержка отрицательнöя отражайтчыліс бöръя кадöдз СССР да Япония костын, а сідзжö Монгольскöй народнöй республика да Манчжоу-Го костын взаимоотношениеяс регулируйтöм вылö. Матыса лунъясö заводитас уджавны Монгольскöй народнöй республикалöн да Манчжоу-Голöн смешаннöй комиссия места вылын граница нуöдöм кузя. Позьö признайтны, мый вообще эм японскöй сторонасянь косйöмлöн известнöй признакъяс Сöветскöй Союзкöд отношениеяс бурмöдömлань. Сторонаяслысь интересъяс взаимнöя признайтöм дырйи, кыкнан сторонаыс кö гöгöрвоасны тайö туй вылысь öткымын препятствиеяс бырöдны коланлун, кодъяс вошtісны ассьыныс тöдчанлунсö, советско-японскöй отношениеяс татшöма бурмöдöм олöмö пöртны позяна. Колö, сэкжö, признайтны, мый выль японскöй правительстволöн „выль политическöй структура“ установитöм кузя программаын эм уна неяснöй тор. Тыдалö, мый лун вылö экспансия, код йылысь шумитöны японскöй газетъяс, пыр ёнджыка кыскö вниманиесö Япония руководящöй кругъяслысь, торйöн нин сы вöсна, мый Европаын лоöм вежьömъяс оз вермыны не аддзыны ассьыныс отражение и районъясын, кодъяс интересуйтöны Япониялысь тайö кругъяссö. Но нöшта унаторйын на неяснöйöсь тайö кругъяслöн збыль политическöй устремлениеясыс, мый относитчö и советско-японскöй отношениеяс дінö.

Америкаса Соединеннöй Штатъяскöд миян отношениеяс вылö ме ог кут сувтлыны, кöть нин сы вöсна, мый на йылысь ниноöм буртор висьтавны оз позь. (**Серам**). Миянлы лои тöдса, мый Соединеннöй Штатъясын кодлы сюрö оз кажитчыны Прибалтикаын сöветскöй внешней политикалöн успехъясыс. Но, признайтчыны, миянöс омöля интересуйтö тайö обстоятельствоыс (**серам, аплодисментъяс**), сы вöсна мый ми асланым могъясöн справляйтчам и тайö недовольнöй господаяс отсögтög. (**Серам, аплодисментъяс**).

Но сійö обстоятельство, мый Соединеннöй Штатъясын властъяс незаконнöя кутісны зöлöта, кодöс неважöн ньöбöма миян Государственнöй банкöн Лит-

СССР-са первой созыва Верховнӧй Сӧветлӧн VII Сессия

В. М. Молотов ёрт докладлӧн пом

васа, Латвияса да Эстонияса банкъяслысь, кыпӧдӧ миян сторонасянь медся энергичнӧй протест. Тайӧ случаяс ми вермам сӧмын уськӧдны тӧд выланыс кыдз Соединеннӧй Штатъясса правительствоӧы, сідзи и Англияса правительствоӧы, коді сувтіс сійӧ жӧ туй вылӧ, тайӧ незаконнӧй действиеясыс налӧн кывкутӧм йылысь.

Сёрнитны жӧ кӧ миян отношениеяс йылысь великӧй национальнӧй Китайкӧд, коді нуӧдӧ аслас существование вӧсна тыш, то найӧ сохранитісны ассыныс добрососедскӧй да дружественнӧй характер, коді петӧ ненападение йылысь советско-китайскӧй пактысь.

Разрешитӧй помавны та вылын замечаниеяс, кодъяс касайтчӧны торъя страна яскӧд миян отношениеяслы.

Меным коли шуны некымын кыв международнӧй событиеяс развивайтчӧмлӧн общӧй перспективаяс йылысь.

Вежсьӧмъяс, кодъяс лоины Европаын германскӧй оружиелӧн ыджыд успехъяс результатын, некутшӧма оз позь признайтны сэтшӧмӧн, кодъяс эскӧ ӧні нин сетісны надея война регыд бырӧдӧм вылӧ. Событиеяс вайӧдісны сыӧ, мый ӧти сторонаыс, торйӧн нин Германия, тӧдчымӧн ёнмис аслас военнӧй успехъяс результатын, мӧд сторонаыс жӧ оз нин представляйт ӧти быдсаӧс, сэк жӧ, война водзӧ нуӧдӧмын Англиялы кӧ лоины выль ыджыд сьӧкыдлунъяс, то войнаысь петӧм Франция переживайтӧ поражение бӧрын сьӧкыд кризис. Ӧти воюйтысь стороналӧн ёнмӧм да мӧд воюйтысь стороналӧн слабмӧм аддзӧны серьёзнӧй отражение не сӧмын Европаын, но и мирлӧн мукӧд юкӧнъясын. Поражение терпитысьяс лыдын, Францияысь кындзи эмӧсь Бельгия да Голландия ыджыд колониальнӧй владениеясӧн, кодъясӧс найӧ ӧні оз вермыны дорйыны воддза вынӧн. Тайӧ результатын колонияяс выльпӧв юклӧм йылысь вопрос пыр ӧтарӧ ёсьмӧ. Империалистическӧй аппетитъяс содӧны не сӧмын ылі Японияын, но и Америкаса Соединеннӧй Штатъясын, кӧні абу этша охотникъяс вевттьыны ассыныс империалистическӧй планъяс рекламнӧй „тӧждысьӧмӧн“ став „рытыввыв полушарие“ интересъяс вӧсна, кодӧс тайӧ господаыс дасьӧсь вӧчны аслаыс собственностьӧн сылӧн став уналыда республикаясӧн да мукӧд странаясса колониальнӧй владениеясӧн американскӧй материк гӧгӧрса діяс вылын. Ставыс тайӧ вайӧ опасность война водзӧ паськӧдӧмлысь да водзӧ ӧзтӧмлысь, всемирнӧй империалистическӧй войнаӧ сійӧс пӧртӧмӧн.

Тайӧ условиеясын Сӧветскӧй Союз должен петкӧдлыны аслас внешней безопасность дінӧ, ассьыс став пытшкӧсса да ортсыса позицияяс ёнмӧдӧм дінӧ усиленнӧй бдительность. Ми нуӧдім сизим часа уджалан лунсянь кӧкъямыс часа уджалан лун вылӧ вуджӧм да мукӧд мероприятиеяс, сыкӧд лыддьысьӧмӧн, мый ми обязанӧсь обеспечитны странаса обороннӧй да хозяйственнӧй мощлысь водзӧ нӧшта на вынйӧраджык кыптӧм, обеспечитны став уджалысь йӧз пӧвсын дисциплина серьёзнӧя ёнмӧдӧм, усиленнӧ уджавны миян странаын удж производительность кыпӧдӧм вылын. Миян эм не этша выль успехъяс, но ми огӧ кӧсйӧ ланьтӧдчыны шедӧдӧм вылын. Медым обеспечитны Сӧветскӧй Союзлысь мияныы колана водзӧ успехъяс, ми долженӧсь пыр помнитны Сталин ёртлысь кывъяс сы йылысь, мый „колӧ мияныысь став народ кутны мобилизационнӧй дасьлун состояниеын военнӧй уськӧдчӧм опасность водзын, медым, некутшӧм „случайность“ да миян внешней врагъясӧн некутшӧм фокусъяс эз вермыны суны миянӧс расплохӧ.“ (**Дыр нюжалана аплодисментъяс**). Ми кӧ ставӧн кутам пӧмнитны тайӧ миян святӧй обязанность йылысь, то некутшӧм событиеяс оз суны миянӧс расплохӧ да ми шедӧдам Сӧветскӧй Союзлысь вылын да нӧшта славнӧйджык успехъяс. (**Бурнӧй, дыр лӧнявтӧм овацияяс. Ставӧн сувтӧны**).

ВКП(б) ЦК-лӧн ӧчереднӧй Пленум йылысь

Тайӧ лунъясӧ вӧлі ВКП(б) ЦК-лӧн ӧчереднӧй Пленум.

Пленум кывзіс юӧртӧм Правительствоӧлӧн внешней политика йылысь да ошкис сійӧс.

Пленум обсудитіс вопросъяс:

а) Уборка йылысь да сельскохозяйственнӧй продуктаяс заготовитӧм йылысь да примитіс соответствующӧй решение,

б) „Кӧкъямыс часа уджалан лун вылӧ, сизим лунъя уджалан вежон вылӧ вуджӧм йылысь да предприятиеясысь да учрежденияесысь рабочӧйяслысь да служащӧйяслысь самовольнӧй мунӧм дугӧдӧм йылысь“ СССР-са Верховнӧй Сӧвет Президиумлысь 1940 во июнь 26 лунся Указ олӧмӧ пӧртӧм бӧрся контроль йылысь да примитіс соответствующӧй постановление.

Пленум ошкис СССР-са Совнаркомлысь предложение Государственнӧй Контроль кузя Наркомат образуйтӧм йылысь.

УКАЗ

КОМИ АССР-са ВЕРХОВНӦЙ СӦВЕТ ПРЕЗИДИУМЛӦН

Вӧр кылӧдан план ставнас да содтӧдӧн тыртысь медбур сплавконторалы, сплавучастоклы Переходящӧй Краснӧй Знамя присудитӧм йылысь

Сплавучастокъяс, торъя бригадаяс костын социалистическӧй ордйысьӧм да стахановскӧй движение пасьыда котыртӧм подув вылын, передовӧй рабочӧйяслысь опыт мукӧдъяслы пасьыда пыртӧм да передайтӧм результатын, „Зӧвсьӧрт-полой“ запань пуръясьӧмлысь сезоннӧй план 1940 вося август 1 лун кежлӧ тыртіс 72,2 пӧчент вылӧ, тайӧ вося июль тӧлысся пуръясян план—121,4 пӧчент вылӧ, залом разьӧм кузя—145 пӧчент вылӧ.

Комсомольско-молодёжнӧй бригада—бригадирыс Василий Григорьевич Оплеснин, 19 морт, сезон заводитчӧмсянь сортируйтіс да пуръяліс 60.740 кубометр, выработайтіс 87 нормаӧн бригадаса быд шлен вылӧ.

Иван Иванович Просужихлӧн да Иван Семенович Просужихлӧн бригадаяс, кодъяс уджалӧны буксируяс формируйтӧм вылын, формируйтісны буксируясӧ 63 сюрс кубометрӧн вӧр.

Алексей Федорович Мингалевлӧн бригада лунъя нормаяс тыртӧ 400 пӧчентӧдз.

Положение подув вылын, вручитны Коми АССР-са Верховнӧй Сӧвет Президиумлысь Переходящӧй Краснӧй Знамя „Зӧвсьӧрт-полой“ запаньлы да медбур бригадаясӧс, стахановецъясӧс да ударникъясӧс премируйтӧм вылӧ сетны премиальнӧй фонд 6.000 шайт.

Коми АССР Верховнӧй Сӧвет Президиумса Председательӧс вежысь В. РАКИН.
Коми АССР Верховнӧй Сӧвет Президиумса Секретарь пыдди Коми АССР Верховнӧй Сӧвет Президиумса Председательӧс вежысь Т. КОТКОВА.

1940 вося август 1 лун.

ИНФОРМАЦИОННӦЙ ЮӦРТӦМ

Союзса Сӧветлӧн заседание йылысь

1940 ВОСЯ АВГУСТ 1 ЛУН

Тӧрыт, август 1 лунӧ, 2 час лунын, СССР-са Верховнӧй Сӧвет заседание залын, Кремльын, воссис Союзса Сӧветлӧн VII Сессия.

Сессия восьтӧ Союзса Сӧветлӧн Председатель депутат **А. А. Андреев.**

А. А. Андреев ёрт юӧртӧ, мый VI да VII Сессияяс костын кадколастӧ вӧлі нуӧдӧма Карело-Финскӧй ССР-са Виипурскӧй (Выборгскӧй) избирательнӧй округсянь Союзса Сӧветӧ депутатӧс бӧрйӧм да сетӧ кыв Союзса Сӧветлӧн Мандатнӧй Комиссия доклад вылӧ депутат **А. С. Щербаковлы.**

Щербаков ёрт йӧзӧдӧ Союзса Сӧветлӧн Мандатнӧй Комиссиялысь постановление Карело-Финскӧй ССР-са Виипурскӧй (Выборгскӧй) избирательнӧй округсянь Союзса Сӧветӧ бӧрйӧм депутатлысь полномочиеяс пӧроверитӧм результатъяс йылысь.

Депутат **С. Д. Игнатьев** предложение серти Союзса Сӧвет принимайтӧ Мандатнӧй Комиссия доклад кузя татшӧм постановление:

„Вынсьӧдны Мандатнӧй Комиссиялысь доклад Союзса Сӧветлӧн депутатлысь полномочиеяс правильнӧйӧн признайтӧм йылысь, кодӧс бӧрйӧма Виипурскӧй (Выборгскӧй) 613 номера избирательнӧй округ кузя“.

Та бӧрын Союзса Сӧвет вуджӧ Сессиялысь сёрнитанторъяс установитӧмӧ.

Андреев ёрт йӧзӧдӧ перечень вопросъяслысь, кодъясӧс пыртӧма Союзса Сӧветлӧн VII Сессиялы видлалӧм вылӧ.

Депутат **И. А. Кузнецов** предлагайтӧ включитны Союзса Сӧветӧн видлалӧм вылӧ пыртӧм вопросъяс Союзса Сӧветлӧн VII Сессия сёрнитанторъясӧ.

Союзса Сӧвет ӧтсӧгласӧн вынсьӧдӧ татшӧм сёрнитанторъяс:

1. Правительствоӧлӧн внешней политика йылысь доклад.

2. Союзнӧй Молдавскӧй Сӧветскӧй Социалистическӧй Республика образуйтӧм йылысь да Украинскӧй Сӧветскӧй Социалистическӧй республика составӧ Буковиналысь войвыв юкӧн да Бессарабиялысь Хотинскӧй, Аккерманскӧй да Измаильскӧй уездъяс включитӧм йылысь.

3. Литовскӧй Республикаса Сейм Полномочнӧй Комиссиялӧн заявление.

4. Латвийскӧй Республикаса Сейм Полномочнӧй Комиссиялӧн заявление.

5. Эстонскӧй Республикаса Государственнӧй Дума Полномочнӧй Комиссиялӧн заявление.

6. СССР-са Верховнӧй Сӧвет Президиумлӧн указъяс, кодъясӧс примитӧма Сессияяс костын да подлежитӧны СССР-са Верховнӧй Сӧветӧн вынсьӧдӧмӧ.

Депутат **М. Курбанов** предложение серти Союзса Сӧвет принимайтӧ постановление— сёрнитанторъяслысь вопросъяс кывзыны да обсудитны Союзса Сӧветлӧн да Национальностьяс Сӧветлӧн ӧтувъя заседаниеяс вылын.

Та вылын Союзса Сӧвет VII Сессиялӧн первой заседание тупкыссьӧ.

ВЛКСМ ЦК-ын

ВЛКСМ ЦК обсудитіс комсомол первичнӧй организацияяслысь собраниеяс, конференцияяс да съездъяс нуӧдӧм йылысь вопрос, а сідзжӧ обкомъясӧн, крайкомъясӧн да союзнӧй республикаясса ВЛКСМ ЦК-ясӧн руководящӧй комсомольскӧй органъяс бӧрйӧм нуӧдӧм йылысь информацияяс представитан порядок йылысь. Установитӧма собраниеяс, конференцияяс да союзнӧй республикаясса комсомоллысь съездъяс нуӧдан татшӧм порядок:

Комсомол первичнӧй организацияяслӧн собраниеяс, карса да районнӧй конференцияяс каръясын долженӧсь мунны уджавтӧм кадӧ, рабочӧйясӧс да служащӧйясӧс производствоысь торйӧдтӧг—рытын либӧ шойччан лунъясӧ.

Комсомоллысь районнӧй конференцияяс сиктса районъясын должен лоны нуӧдӧма кык лунысь не дырджык.

Союзнӧй республикаясса комсомоллӧн съездъяс, комсомоллӧн краевӧй да областнӧй конференцияяс сиктса районъяслӧн комсомольскӧй конференцияяс чукӧртсьӧны сэтшӧм расчетӧн, медым конференция, съезд уджлӧн ӧти луныс обязательнӧ лӧсяліс эскӧ шойччан лункӧд.

Обкомъяс, крайкомъяс да союзнӧй республикаясса ЦК-яс, август 20 лунсянь заводитӧмӧн, обязанӧсь вит лунын ӧтчыд представляйтны ВЛКСМ ЦК-ӧ первичнӧй организацияясын отчетно-выборнӧй собраниеяс, комсомоллысь районнӧй, карса конференцияяс гӧтӧвитӧм да нуӧдӧм мунӧм йылысь информацияяс.

Руководящӧй комсомольскӧй органъяс бӧрйӧм гӧтӧвитӧм да нуӧдӧм мунӧм йылысь аскадся информация вӧсна кывкутӧм пуктӧма обкомъяслӧн, крайкомъяслӧн да союзнӧй республикаясса ЛКСМ ЦК-яслӧн первой секретарьяс вылӧ.

ИНФОРМАЦИОННӦЙ ЮӦРТӦМ

Национальностьяс Сӧветлӧн заседание йылысь

1940 ВОСЯ АВГУСТ 1 ЛУН

Тӧрыт, август 1 лунӧ, 4 час лунын, СССР-са Верховнӧй Сӧвет заседаниеяс залын, Кремльын, воссис Национальностьяс Сӧветлӧн VII Сессия.

Сессия восьтӧ Национальностьяс Сӧветса Председатель депутат **Н. М. Шверник.**

Н. М. Шверник ёрт юӧртӧ, мый Сессия вылӧ воисны Национальностьяс Сӧветса депутатъяс, кодъясӧс бӧрйӧма Карело-Финскӧй ССР-сянь да Национальностьяс Сӧветлӧн Мандатнӧй Комиссиялы доклад вылӧ кыв сетӧ депутат **М. А. Бурмистенколы.**

Бурмистенко ёрт йӧзӧдӧ Национальностьяс Сӧветлӧн Мандатнӧй Комиссиялысь постановление Карело-Финскӧй ССР-сянь Национальностьяслӧн Сӧветӧ бӧрйӧм депутатъяслысь полномочиеяс пӧроверитӧм результатъяс йылысь.

Национальностьяслӧн Сӧвет депутат **А. В. Вагов** предложение серти Мандатнӧй Комиссия доклад кузя принимайтӧ татшӧм постановление:

„Национальностьяслӧн Сӧветса депутатъяслысь полномочиеяс правильнӧйӧн признайтӧм йылысь, кодъясӧс бӧрйӧма СССР-са Верховнӧй Сӧветӧ бӧрйысьӧмъяс кузя Карело-Финскӧй Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаса став 25 избирательнӧй округ кузя, Мандатнӧй Комиссиялысь доклад вынсьӧдны".

Национальностьяс Сӧвет нимсянь **Шверник** ёрт, бурнӧй аплодисментъяс да овацияяс улын, чолӧмалӧ СССР Верховнӧй Сӧветса депутатъясӧс, Карело-Финскӧй ССР-са народлысь избранникъясӧс.

Национальностьяслӧн Сӧвет та бӧрын вуджӧ Сессиялысь сёрнитанторъяс установитӧмӧ.

Шверник ёрт йӧзӧдӧ перечень вопросъяслысь, кодъясӧс пыртӧма Национальностьяс Сӧветлӧн VII Сессиялы видлалӧм вылӧ.

Депутат **З. Х. Харисов** предлагайтӧ включитны Национальностьяслӧн Сӧветлы видлалӧм вылӧ пыртӧм вопросъяс Национальностьяс Сӧветлӧн VII Сессия сёрнитанторъясӧ.

Национальностьяслӧн Сӧвет ӧтсӧгласӧн вынсьӧдӧ татшӧм сёрнитанторъяс:

1. Правительстволӧн внешней политика йылысь доклад.

2. Союзнӧй Молдавскӧй Сӧветскӧй Социалистическӧй Республика образуйтӧм йылысь да Буковиналысь войвыв юкӧн да Бессарабиялысь Хотинскӧй, Аккерманскӧй да Измаильскӧй уездъяс Украинскӧй Сӧветскӧй Социалистическӧй Республика составӧ включитӧм йылысь.

3. Литовскӧй Республикаса Сейм Полномочнӧй Комиссиялӧн заявление.

4. Латвийскӧй Республикаса Сейм Полномочнӧй Комиссиялӧн заявление.

5. Эстонскӧй Республикаса Государственнӧй Дума Полномочнӧй Комиссиялӧн заявление.

6. СССР-са Верховнӧй Сӧвет Президиумлӧн указъяс, кодъясӧс примитӧма Сессияяс костын да подлежитӧны СССР-са Верховнӧй Сӧветӧн вынсьӧдӧмӧ.

Депутат А. Х. Менбариев предложение серти Национальностьяслӧн Сӧвет принимайтӧ постановление —сёрнитанторъяслысь вопросъяс кывзыны да обсудитны Союзса Сӧвет да Национальностьяслӧн Сӧвет ӧтувъя заседаниеяс вылын.

Та вылын Национальностьяс Сӧвет VII Сессиялӧн первой заседание тупкыссьӧ.

ИНФОРМАЦИОННӦЙ ЮӦРТӦМ

Союзса Сӧветлӧн да Национальностьяс Сӧветлӧн ӧтувъя заседание йылысь

1940 ВОСЯ АВГУСТ 1 ЛУН

Тӧрыт, август 1 лунӧ, 7 час рытын, СССР-са Верховнӧй Сӧвет заседание залын, Кремльын, вӧлі Союзса Сӧветлӧн да Национальностьяс Сӧветлӧн первой ӧтувъя заседание.

Председательствуйтӧ—Союзса Сӧветлӧн Председатель депутат **А. А. Андреев.**

Председательствуйтысь **Андреев** ёрт йӧзӧдӧ вопросъяс, кодъяс, Палатаяс решение серти, подлежитӧны Союзса Сӧветлӧн да Национальностьяс Сӧветлӧн ӧтувъя заседаниеяс вылын обсудитӧмӧ.

Андреев ёрт юӧртӧ, мый Москваӧ воисны да присутствуйтӧны СССР-са Верховнӧй Сӧвет Сессия вылын Полномочнӧй Комиссияяс Литовскӧй Республикаса Сеймлӧн, Латвийскӧй Республикаса Сеймлӧн, Эстонияса Государственнӧй Думалӧн да Бессарабияса да Войвыв Буковинаса уджалысь йӧзлӧн делегация.

СССР-са Верховнӧй Сӧвет нимсянь **Андреев** ёрт чолӧмалӧ полномочнӧй Комиссияясса шленъясӧс да делегацияӧс да найӧ пыр—Литваса, Латвияса, Эстонияса, Бессарабияса да Войвыв Буковинаса братскӧй народъясӧс. Присутствуйтысьяс залын вӧчӧны бурнӧй дыр нюжалысь овацияяс Литваса, Латвияса, Эстонияса Полномочнӧй Комиссияяс да Бессарабияса да Войвыв Буковинаса уджалысь йӧзлӧн делегация честь кузя.

Сэсся СССР-са Верховнӧй Сӧвет заводитӧ видлавны Сессия сёрнитанторъяслысь первой пункт.

Правительстволӧн внешней политика йылысь докладӧн выступитіс СССР Народнӧй Комиссаръяс Сӧветса Председатель да Иностраннӧй Делӧяс кузя Народнӧй Комиссар **В. М. Молотов** ёрт, кодӧс встретитісны дыр нюжалысь бурнӧй овацияӧн.

Молотов ёртлӧн доклад бӧрын депутат **А. С. Щербаков** сетіс предложение: СССР-са Правительство внешней политикалӧн последовательность да исчерпывающӧй ясность вӧсна—СССР Народнӧй Комиссаръяс Сӧветса Председатель да Иностраннӧй Делӧяс кузя Народнӧй Комиссар **Молотов** ёрт доклад кузя прениеяс не восьтыны. СССР-са Верховнӧй Сӧвет ӧтсӧгласӧн принимайтӧ татшӧм постановление:

„Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаяслӧн Союзса Верховнӧй Сӧвет, Правительстволӧн внешней политика йылысь СССР Народнӧй Комиссаръяс Сӧветса Председатель да Иностраннӧй Делӧяс кузя Народнӧй Комиссар **Вячеслав Михайлович МОЛОТОВ** ёртлысь доклад кывзӧм бӧрын, **постановляйтӧ:**

Правительстволысь внешней политикасӧ ошкыны".

Та вылын Союзса Сӧветлӧн да Национальностьяс Сӧветлӧн первой ӧтувъя заседание тупкыссьӧ.

Гибралтар бомбардируйтӧм

БЕРЛИН, 1. (ТАСС). Германскӧй информационнӧй бюро Мадридсянь передайтӧ, мый июль 31 лунся рытын Гибралтар лоис бара бомбардируйтӧма. Английскӧй зенитнӧй артиллерияслӧн ён би вылӧ видзӧдтӧг, самолётъяс шыбытісны гырысь калибраа уна бомба.

ВЕЛӦДЧАН ВО ВОДЗВЫЛЫН

КУТЧЫСИСНЫ УДЖӦ

Июль 31 лунӧ Сыктывкарса 2 номера средней школаса комсомолецъяслӧн муніс собрание. Найӧ обсуждайтісны ёна важнӧй вопросъяс—ВЛКСМ ЦК XI пленумлӧн решениеяс йылысь да выль велӧдчан во кежлӧ лӧсьӧдчӧм йылысь.

Школалы выль велӧдчан во кежлӧ лӧсьӧдчӧмын отсӧг сетӧм могысь комсомолецъяс шуисны август 24 лунӧ уджавны школаса двор пӧрадокӧ вайӧдӧм кузя, 7-10 класса велӧдчысьясӧс тшӧтш кыскӧмӧн.

Велӧдчысь челядьӧс учетӧ босьтӧм да стабильнӧй учебникъяс вузавлӧм котыртӧм кузя лӧсьӧдісны 5 бригада, кодъяс уджӧ босьтчисны август 1-ой лунӧ жӧ.

Комсомолецъяс Богатырева, Воронова да мукӧдъяс босьтчисны отсавны гӧтӧвитчыны арся испытаниеяс кежлӧ сійӧ велӧдчысьяслы, кодъясӧс кольӧма арся повторнӧй испытаниеяс вылӧ.

Ӧти бригада выделитісны лӧсьӧдны школа пытшкӧс. Найӧ кутасны гижавны школьникъяслысь поведение правилӧяс, плакатъяс, лозунгъяс.

Комсомолецъяс поручитісны комсомольскӧй организацияса секретарлы да старшӧй вожатӧйлы выделитны пионеротрядъясӧ вожатӧйясӧс да помвожатӧйясӧс.

Тайӧ ставсӧ вӧчӧмӧн комсомолецъяс сетасны ыджыд отсӧг школалы, выль велӧдчан во кежлӧ гӧтӧвитчӧм кузя.

Е. С. РОЧЕВ.

Прибалтикаын сӧветскӧй власть установитӧм выл Англияын откликъяс

ЛОНДОН, 1. (ТАСС). Бӧръя лучъясӧ „Дейли Уоркер" газет получайтӧ уна письмӧ рабочӧйяссянь, кӧні найӧ чолӧмалӧны балтийскӧй государствоясын сӧветскӧй власть установитӧм да налысь СССР дінӧ шыӧдчӧм корӧмӧн Сӧветскӧй Союз составӧ примитӧм йылысь. Сідзи, асыввыв Лондонса лейбористъяслӧн группа гижӧ: „медся прекрасной выльторъяс, кодъясӧс ми тӧдмалім боръя вежонъясӧ—сійӧ балтийскӧй государствоясын народнӧй правительствояс создайтӧм йылысь юӧръяс".

Ланкаширысь рабочӧй-текстильщикъяслӧн группа гижӧ: „передайтӧй, пожалуйста, Литваса, Латвияса да Эстонияса народъяслы миянлысь поздравление. Тайӧ лунъясӧ московскӧй радио юӧртіс миянлы знаменательнӧй событиеяс йылысь—тайӧ странаяссӧ капитализм иго улысь мездӧм йылысь".

„Кутшӧм шуд тайӧ народъяслы",—гижӧ ӧти лондонскӧй рабочӧйлӧн семья. „Ме торйӧн чолӧмала тайӧ странаясса гӧтыръясӧс да мамъясӧс, кодъяслы заводитчӧ шуда олӧм, коді тыр надеждаясӧн, коді сэтшӧма торъялӧ миян коньӧр олӧмысь,"—гижӧ тайӧ семьялӧн мамыс.

Отв. редактор И. Г. УЛЬЯНОВ.

СРЕДНЕЙ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННӦЙ ОБРАЗОВАНИЕА

Ульянаса кыквося школа

йӧзӧдӧ 1940 во вылӧ велӧдчысьясӧс примитӧм

Средней сельскохозяйственнӧй образованиеа школа гӧтӧвитӧ видзму овмӧслы средней квалификацияа техникъясӧс.

Средней сельскохозяйственнӧй образованиеа школаӧ примитсьӧны колхозникъяс, МТС-ясса да совхозъясса работникъяс 35 арӧсысь не ыджыддзыкъяс да кодлӧн эм образование семилетка объёмын.

Школаӧ пыром йылысь шыӧдчӧмъяс примитсьӧ август 20 лунӧдз.

Велӧдчыны пырӧм йылысь шыӧдчӧмъяс колӧ сетны школаса директор ним вылӧ татшӧм документъяс пуктӧмӧн:

а) образование йылысь справка;

б) воинскӧй обязанность дінӧ отношение йылысь справка (военнообязаннӧйяслы);

в) медицинскӧй учреждениесянь здоровье йылысь справка;

г) арлыд йылысь справка.

Приёмнӧй испытаниеяс нуӧдсьӧны август 20—30 лунъясӧ.

Велӧдчыны став пырысьяс подвергайтчӧны приёмнӧй испытаниеясӧ неполнӧй средней школа программа объёмын: математика, роч кыв да СССР-са Конституция кузя. Став предметъяс кузя испытаниеяс—устнӧйӧсь. Письменнӧй испытаниеяс нуӧдсьӧны математика кузя (задачаяс, арифметика кузя примеръяс решайтӧм) да роч кыв кузя (диктант).

Школаӧ примитӧмъяс, кодъяс оз воны занятиеяс кежлӧ неуважительнӧй причинаяс вӧсна, велӧдчысьяс лыдысь вештысьӧны велӧдчан во заводитчӧмсянь.

Став велӧдчысьяс обеспечивайтсьӧны общежитиеӧн да стипендияӧн шӧркодя 200 шайтӧн тӧлысь.

ДИРЕКЦИЯ.

Адрес редакции: г. Сыктывкар, Дом печати, 1-й этаж, комната № 17, редакция газеты «Коми комсомолец». Телефон: 5—01.

Уполн. Главлита № 2528. Типография НКМП Коми АССР г. Сыктывкар.